

Respectprotocol

Integraal Kind Centrum
De Tichelaar
2024-2028

Inhoud

Inleiding.....	3
Preventief	4
Groepsgeluk.....	4
Monitoring.....	4
Wat verstaan we onder pesten?	5
Stroomschema	6
Signalen van betrokkenen	7

Inleiding

Binnen het Jenaplanonderwijs staat omgang met de wereld centraal. Hier hoort een respectvolle benadering tot de ander bij. We spreken van een 'respectprotocol' en niet van een 'anti-pestprotocol' omdat we graag uitspreken wat we van elkaar verwachten. Alles draait om hoe we handelen in de praktijk. In de praktijk maken we zichtbaar wat we wel willen en verwachten van elkaar in de omgangsvormen.

IKC de Tichelaar zet zich actief in om respectvol gedrag te normaliseren en indien nodig, actief en op een oplossingsgerichte manier pestgedrag aan te pakken.

Dit protocol is opgesteld om ervoor te zorgen dat dit handelen is vastgelegd en we dit samen kunnen realiseren en borgen met stamgroepleiders, ouders en kinderen.

Preventief

Wij zetten ons actief in om pestgedrag preventief te voorkomen. We hebben de overtuiging dat een goede sfeer preventief werkt. We hebben een positieve en respectvolle benadering naar kinderen, ouders en elkaar in om deze sfeer te creëren.

Ieder jaar starten we met de 'Gouden Weken'. Hierin komt de theorie over groepsvorming terug. Tot aan de herfstvakantie wordt hier, onder andere met behulp van HD, leefregels/groepsregels en 'GroepsGeluk' vorm aangegeven en specifiek aandacht aan besteed. In januari starten de Zilveren Weken. Hierin kijken we terug op de eerste periode van het schooljaar en kijken we vooruit naar de komende tijd. Hierin staat weer groepsvorming centraal.

Groepsgeluk

Wat doet GroepsGeluk?

Met GroepsGeluk - systemisch werken in de klas - maak je de dynamiek van de groep zichtbaar middels houten poppetjes, picto's, symbolen en ander klein materiaal op tafel. Hierdoor krijgen zowel de groepsleider als de leerlingen inzicht in de processen die spelen in de groep.

Wanneer je deze dynamiek zichtbaar maakt, heb je een effectieve tool in handen om een fijn pedagogisch klimaat te creëren. In lastige situaties kun je direct de balans herstellen. Zo blijft je groep gelukkig en in een gelukkige groep kan iedereen zich optimaal ontwikkelen.

De methode 'GroepsGeluk' staat het hele jaar centraal. De taal die hierin gebruikt wordt is de voertaal van ons IKC.

Monitoring

Twee keer per jaar (na de 'Gouden Weken' en in het voorjaar) vullen de stamgroepleiders de vragenlijsten van LIB in die betrekking hebben op de sociaal emotionele ontwikkeling. De leerlingen van groep 5 t/m 8 vullen deze lijsten ook in. Deze lijsten worden daarna geanalyseerd en meegenomen in de groepsbespreking. Indien nodig vindt er een interventie plaats in de betreffende groep. Hierin spelen de stamgroep, de stamgroepleider, de Intern Begeleider en de coordinator een rol. Een interventie kan bestaan uit een groepsmoment met de Groepsgeluk Coach.

Wat verstaan we onder pesten?

Pesten is het gedrag waarbij iemand herhaaldelijk en gedurende een langere tijd door één of meerdere personen behandeld wordt op een manier die leidt tot fysieke en/of psychisch lijden. Digitaal pesten valt ook onder pesten.

Pesten	Plagen
Langdurig en herhaaldelijk	Van korte duur
Steeds gericht op dezelfde persoon of doelgroep	Heeft geen vast doelwit
Brengt bewust schade aan bij het slachtoffer (fysiek of mentaal)	Overziet niet altijd de gevolgen van het gedrag (denk hierbij aan leeftijdsadequaat gedrag)

In sommige situaties kan een kind zich gepest voelen, terwijl de ander het als plagen heeft bedoeld. Gevoelens worden altijd serieus genomen. De stamgroepleider bekijkt wat nodig is.

Indien één van de stamgroepleiders éénmalig ongewenst gedrag signaleert of dit te horen krijgt via een ouder of een kind, bespreekt hij dit meteen met het individuele kind en/of in de groep. Tijdens pauze of andere vrije momenten blijft de stamgroepleider/pauzebegeleider extra alert of het ongewenste gedrag zich herhaalt. De stamgroepleider deelt de zorgen/afspraken met alle betrokken pauzebegeleiders. Tegelijkertijd legt de stamgroepleider uit wat het gewenste gedrag is en stimuleert kinderen dit toe te passen.

Teamleden geven ongewenst gedrag en incidenten door aan de stamgroepleider van het kind. Wanneer een kind vaker bij een pestincident is betrokken, wordt dit door de stamgroepleider met de ouders en respectcoördinator besproken. Indien het gedrag niet verbetert kan de respectcoördinator verschillende vervolgstappen ondernemen na overleg met de lb'er en ouders. Zie stroomschema op pagina 6.

Stroomschema

<p>Stap 1: Het signaleren van de peestsituatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bespreekbaar maken wat er speelt. Beiden partijen worden gehoord. - Vraag goed uit. Is dit pesten of plagen? Dit kan door beiden partijen anders worden ervaren. - Verslaglegging start in Parnassys onder het kopje 'Respectprotocol: signalen in kaart brengen'. <i>(Controleer of er al eerder een document aangemaakt is. Zo ja, vul deze dan verder aan. Verantwoordelijkheid ligt bij de stamgroepleider.)</i> - Bespreek met de respectcoördinator of de stamgroep meegenomen wordt in dit proces. (kwetsbaarheid van de pester of gepeste in acht genomen.) - Ouders worden van het incident op de hoogte gebracht. - Ib'er wordt op de hoogte gebracht wanneer dit in deze stap al nodig lijkt. - Check regelmatig hoe het gaat met beide partijen. <i>Zie stap 3 van het stroomschema.</i> 	<p>Fase van controle:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkt het plan? Wat werkt wel wat werkt niet? Evalueren met de respect coördinator - Pas het plan aan wanneer nodig. - Ouders worden meegenomen in dit proces, - Ib'er is op de hoogte op de achtergrond.
<p>Stap 2: Bij herhaling van de situatie. Zet het protocol in, doorloop het stroomschema.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bespreken met de beide partijen - Bespreken met de respectcoördinator voor plan van aanpak - De nieuwe situatie beschrijven in Parnassys - Bespreken met de ouders van beide partijen - De stamgroep wordt meegenomen in dit proces. Wat kan de stamgroep doen vanuit de werkwijze van Groepsgeluk? - Check regelmatig hoe het gaat met beide partijen. <i>Zie stap 3 van het stroomschema.</i> 	<p>Fase van controle:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkt het plan? Wat werkt wel wat werkt niet? Evalueren met de respect coördinator. - Pas het plan aan wanneer nodig. - Ouders worden meegenomen in dit proces, - Ib'er is op de hoogte op de achtergrond.
<p>Stap 3: vervolgstappen wanneer de afgesproken aanpak niet lijkt te helpen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Directie wordt vanaf dit punt actief meegenomen in dit proces. - Ouders worden door directie uitgenodigd voor een gesprek, hierin wordt kort en bondig besproken wat de situatie is, wat er is ingezet en hoe we samen de situatie gaan aanpakken. De volgende partijen zitten dan om tafel: ouders, stamgroepleider, directie en eventueel respectcoördinator. 	

- Indien we niet tot een gezamenlijk plan van aanpak komen, kan de directie besluiten om het bestuur in te lichten en te bevragen voor vervolgstappen.

Verlaglegging is noodzakelijk in dit hele proces. Objectief en beknopt.
--

Signalen van betrokkenen

- **Het slachtoffer**

Hij/zij is het slachtoffer van pestgedrag. Bij de gepeste zijn verdriet en eenzaamheid veel voorkomende gevoelens. De gepeste is bang om nog meer gepest te worden als hij dit aan een ander vertelt en durft vaak niets terug te doen.

- Dit kind wordt vaak buitengesloten en staat alleen.
- Dit kind zoekt in de pauze vaker contact met de stamgroepleider. Er is sprake van gedragsverandering.
- Dit kind wil in de pauze het liefst binnenblijven.
- Dit kind wordt vaker uitgelachen door anderen of genegeerd. Buiten sluiten door verbaal of non-verbaal gedrag.
- Dit kind wil niet meer naar school, klaagt over pijntjes.
- Dit kind is gauw prikkelbaar.
- Dit kind heeft nachtmerries, plast weer in bed.
- Dit kind heeft weinig eigenwaarde.
- Dit kind is sociaal onhandig.
- Dit kind kan provocerend gedrag vertonen
- Dit kind ervaart een onvermogen in taal, uiten van emotie en hulpvragen stellen.

- **De dader**

Hij/zij laat het pestgedrag zien. Vaak is er bij de pester spraken van onzekerheid en de behoefte om aardig en stoer gevonden te worden door anderen. Hij/zij denkt door pesten ervoor te zorgen dat anderen hem/haar grappig vinden.

- Zet zichzelf al dan niet bewust boven het slachtoffer.
- Dit kind neigt naar agressief gedrag.
- Dit kind heeft vaak een positieve houding t.o.v. geweld.
- Dit kind heeft weinig vrienden.
- Dit kan vaak minder goed samenwerken, is ongeduldiger.
- Dit kind wil de baas zijn over de ander, een negatieve leider zijn.
- Dit kind kan zich vaak minder goed verplaatsen in de ander.
- Dit kind pest om te voorkomen dat hij of zij zelf gepest wordt.
- Dit kind ervaart een onvermogen in taal, uiten van emotie en hulpvragen stellen.

- **De middengroep**

- de meeloper.

Hij/zij doet mee met de pester om erbij te horen. De meelopers doen incidenteel mee met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf niet in de slachtofferrol terecht te komen. Het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen kinderen meelopen uit angst vriendinnen of vrienden te verliezen.

- De aanmoedigers.

Hij/zij vindt het pesten goed bemoeit zich er niet direct mee. Dit kind wordt erbij geroepen om het pesten te steunen. Dit kind is zelf bang om gepest te worden. De aanmoediger stimuleert pestgedrag en/of fungeert als publiek.

De aanmoediger schakelt bijvoorbeeld geen hulp in, sust niet, gooit soms zelf olie op het vuur.

- De weggijkers/toeschouwer

Hij zij denkt dat er niet gepest wordt en zolang hij/zij er zelf geen last van heeft, maakt het hem/haar niet uit. Deze leerling houdt zich erbuiten, durft niet te helpen uit angst. Er is sprake van negeren van het pesten.

- De hefboom

Deze groep kan je inzetten in het doorbreken van het patroon. Deze groep zal benoemen wat er gezien wordt.

- **De rol van de ouders/verzorgers**

- De ouders betrekken als onderdeel van de oplossing.
- Communicatie blijft ten alle tijden open, eerlijk en neutraal. Blijf uit verwijten of meegaan in drama. Dit geldt voor alle betrokkenen.
- Attendeer op het nut van een goede luisterhouding. De ouder ontvangt en probeert zijn eigen 'lading' weg te houden uit de situatie.
- Ouders nemen het probleem van de kinderen serieus.
- Ouders aansturen op gedrag wat kan lijden naar een oplossing.